

EXODUS

Inleiding deel 2

De ligging van de berg Sinaï en de
nieuwtestamentische vervulling van de
uittocht, het Pascha en de tabernakel.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/exodus/inleiding-deel-2

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Waar lag de berg Sinaï?	4 min	4
2	Jebel al-Lawz als berg Sinaï	2 min	5
3	Bewijs voor een Sinaï in Arabië	3 min	6
4	Sinaï in Arabië volgens Paulus	2 min	8
5	De vermoedelijke route van de uittocht	1 min	9
6	Mozes als leider en grondlegger	3 min	10
7	Mozes' wonderen, wetten en betekenis	3 min	11
8	Exodus als voorafschaduwung van Christus	2 min	12
9	De Messiaanse tijd in Jesaja 11	5 min	13
10	De beeldspraak van Jesaja 11	4 min	16
11	De Messias brengt een nieuwe uittocht	3 min	18
12	Jezus als het ware Israël uit Egypte	2 min	20
13	Jezus' dood als tweede uittocht	3 min	21
14	De uittocht in Openbaring	3 min	23

15	Het Pascha en het bloed van het lam	3 min	25
16	Jezus vervult en vernieuwt het Pascha	2 min	26
17	Christus als Paaslam	3 min	28
18	De bouw en inrichting van de tabernakel	2 min	30
19	De tabernakel als hemels model	2 min	31
20	Goddelijke modellen en het huwelijk	3 min	32
21	De betekenis van de tabernakeldetails	2 min	34
22	Christus in de hemelse tabernakel	5 min	35
	Om verder te lezen		38

1

Waar lag de berg Sinaï?

We gaan verder met onze inleiding op het boek Exodus. Een omstreden punt is de geografie van de uittocht, vooral die van de omzwervingen in de woestijn en de vraag waar de berg Sinaï ligt. Maar liefst de helft van het boek Exodus speelt zich af op een plaats die de berg Sinaï of de berg Horeb wordt genoemd. Beide namen worden gebruikt. Maar de precieze ligging van de berg Sinaï is niet werkelijk bekend, of men is het er in elk geval niet over eens. Misschien is die wel bekend, maar verschillende mensen denken dat zij weten waar de berg Sinaï ligt, en daarover hebben ze uiteenlopende opvattingen. Afhankelijk van de ligging van Sinaï zou de route die de Israëlieten namen natuurlijk anders zijn.

Volgens de traditie ligt de berg Sinaï op het Sinaï-schiereiland. De kaarten tonen verschillende opvattingen. Om te beginnen zie je linksboven gewoon een afbeelding van dat gebied zoals het er tegenwoordig uitziet, met de huidige politieke grenzen: Jordanië en Saoedi-Arabië. Het Sinaï-schiereiland maakt tegenwoordig deel uit van Egypte, dus je kunt zien hoe dat ligt. Het Sinaï-schiereiland wordt in het westen begrensd door de Golf van Suez en in het oosten door de Golf van Akaba, en het is een driehoekig schiereiland. Op die kaart staat dicht bij het midden, in heel lichte en kleine letters, ‘berg Sinaï’. Daar staat een klein stipje. Dat is een van de traditionele locaties van de berg Sinaï.

De meeste traditionele locaties liggen op het Sinaï-schiereiland, en het lijkt misschien verstandig om de berg Sinaï op het Sinaï-schiereiland te zoeken. We moeten echter begrijpen dat het Sinaï-schiereiland genoemd is naar de berg die volgens de traditie de berg Sinaï is, en niet dat de berg Sinaï naar het schiereiland genoemd is. Dat wil zeggen: het feit dat wij dat het Sinaï-schiereiland noemen, betekent niet dat Sinaï daar werkelijk lag. Het wordt zo genoemd omdat men van oudsher denkt dat de berg Sinaï daar lag. Het hele schiereiland is ernaar genoemd, maar misschien ligt de berg Sinaï daar helemaal niet.

Zoals je kunt zien op de kaart direct onder die van het huidige Sinaïgebied, geven kleine rode pijlen de traditionele route aan die Israël volgens sommige mensen naar de berg Sinaï nam. Op een bepaald punt in het noordelijke deel staken ze de Golf van Suez over. Vervolgens trokken ze langs de Golf van Suez, of de Rode Zee, zoals die op die kaart wordt genoemd, naar de berg dicht bij het zuidelijke deel van het schiereiland. Daarna gingen ze weer terug naar het noorden en zwierven ze veertig jaar rond. Dat is de traditionele opvatting.

Op het Sinaï-schiereiland staan verschillende bergen waarvan men op enig moment heeft gedacht dat ze de berg Sinaï waren. Een daarvan heet de berg Serbal. Ik weet niet meer hoe die als zodanig werd aangewezen. Dat gebeurde al vroeg in de christelijke geschiedenis. Enkele monniken hadden daar een klooster gebouwd en beweerden dat de berg Serbal de berg Sinaï was. Maar Josephus had gezegd dat de berg Sinaï de hoogste berg in de omgeving was, en dicht bij de berg Serbal lag een hogere berg die de berg Catharina heette. Die werd als Sinaï aangewezen.

Ik weet niet zeker of het deze locatie was, of een andere die Jebel Musa heet, wat ‘berg van Mozes’ betekent, die door Helena, de moeder van Constantijn, als Sinaï werd aangewezen. Toen Constantijn keizer werd, ging zijn moeder naar het Heilige Land en wees zij een groot aantal Bijbelse locaties aan. Dit gebeurde gedeeltelijk op grond van dromen en openbaringen die naar men beweerde aan haar of aan anderen die bij haar waren gegeven. Zij stelde de traditionele locaties van veel dingen vast, en achter de identificatie van een van deze bergen staat haar gezag. Ik weet niet meer of het de berg Catharina of Jebel Musa is, maar een van deze bergen werd door Helena, de moeder van Constantijn, als Sinaï aangewezen. Die identificatie berust dus niet op iets wat werkelijk historisch is, maar op iets heel subjectiefs.

2

Jebel al-Lawz als berg Sinaï

Er is nog een andere theorie. Eigenlijk zijn er veel theorieën. Als je de berg Sinaï opzoekt, zul je ontdekken dat er allerlei theorieën bestaan over waar die ligt. Maar een theorie die onder behoudende christenen aan populariteit wint, is dat de berg Sinaï een berg is die Jebel al-Lawz heet en in Saoedi-Arabië ligt.

Daar zijn verschillende redenen voor. Een daarvan is dat daar een berg staat waarvan de top er verschroeid uitziet. We weten dat de berg Sinaï brandde doordat het vuur van God erop brandde, en dat daar veel rookzuilen en dergelijke waren. Er zijn aanwijzingen dat de stenen op de top van deze berg verbrand zijn. Maar wat nog belangrijker is: veel mensen denken dat de ligging ervan deze berg om allerlei redenen tot een veel betere kandidaat voor de berg Sinaï maakt.

Een van die redenen is dat hij in Midian, oftewel Saoedi-Arabië, ligt. We weten dat Mozes, toen hij uit Egypte vluchtte, naar het land Midian ging. Zoals je op deze kaarten kunt zien, met uitzondering van de moderne kaart van het gebied, ligt Midian in het gebied van Saoedi-Arabië. Daar ontmoette Mozes zijn vrouw Zippora, trouwde hij met haar en woonde hij. Ook hoedde hij daar de schapen van zijn schoonvader. Daar zag hij op de berg Horeb, dat wil zeggen de berg Sinaï, de brandende braamstruik.

God vertelde hem bij die berg dat Mozes, nadat hij de kinderen van Israël met succes uit Egypte had geleid, hen naar die berg zou brengen en dat zij Jahweh daar, bij diezelfde berg, zouden aanbidden. Als de traditionele locatie van de berg Sinaï op het Sinaï-schiereiland inderdaad juist is, lijkt dat erop te wijzen dat Mozes de schapen vanuit het land Midian over een enorme afstand had meegenomen, honderden kilometers van huis. Het lijkt niet nodig dat hij dat gedaan zou hebben. Vanuit Midian is dat een lange tocht. Daarom denken velen dat de echte berg Sinaï in Midian, oftewel Saoedi-Arabië, moet liggen. Daar bevindt Jabal al-Lawz zich.

3

Bewijs voor een Sinaï in Arabië

Er zijn nog andere dingen die daarvoor pleiten. Aan de voet van de berg is een altaar geïdentificeerd. Op de steen zijn enkele inscripties aangetroffen die op oude Hebreeuwse tekens lijken. Aan de voet van de berg ligt een gebied waar een groot aantal mensen lange tijd hun kamp had kunnen opslaan. Vrij dicht bij die plaats is er een plek waar men de Golf van Akaba kon oversteken. Dat zou de zogenaamde doortocht door de Rode Zee geweest kunnen zijn.

De reden om dat te zeggen, is dat er onder de Golf van Akaba een rug ligt die de golf oversteekt. Die is ongeveer anderhalve kilometer breed en het water is er ondiep. Aan weerszijden van deze rug is het water heel, heel diep. Maar om de een of andere reden ligt daar deze landbrug, die nu met water bedekt is, al staat het water er minder diep. Als het water uiteenweek, zou die landbrug de Israëlieten in staat hebben gesteld om over te steken. Anders is het altijd een probleem geweest om vast te stellen waar de Israëlieten de Rode Zee overstaken.

De veronderstelling dat de berg Sinaï op het Sinaï-schiereiland ligt, heeft altijd tot de opvatting geleid dat de doortocht door de Rode Zee blijkbaar een oversteek van de Golf van Suez was. Maar als ze in Gosen vertrokken, dan is dat helemaal in het noordoosten van Egypte, of in het noordwesten van het Sinaï-schiereiland. Waar zouden ze dan de Rode Zee moeten oversteken? Als ze alleen maar het Sinaï-schiereiland introkken, is er eigenlijk geen plek waar ze zouden moeten oversteken. Maar als ze de Arabische handelsroutes volgden, zijn ze misschien op de plek gekomen waar ze daadwerkelijk de Golf van Akaba moesten oversteken. Daardoor zouden ze in Midian zijn terechtgekomen.

Daar in de Golf van Akaba zijn onderwateropnamen gemaakt. Daarop is te zien wat kennelijk strijdswagenwielen zijn, die bedekt en overgroeid zijn geraakt met koraal en ander materiaal. Er zijn aanwijzingen dat Egyptische strijdwagens daar vernietigd kunnen zijn.

Het argument is dat het Sinaï-schiereiland in die tijd onder het gezag van Egypte stond, zoals nu ook het geval is. Daarom zou Mozes, toen hij uit Egypte vluchtte, niet op het Sinaï-schiereiland zijn gestopt om daar te gaan wonen, aangezien het onder Egyptisch gezag stond. Hij zou helemaal de Golf van Akaba zijn overgestoken, of in elk geval naar de overkant zijn gegaan, naar Midian. De Bijbel zegt dat hij naar het land Midian ging. Er zijn dus veel dingen die in de richting van deze andere locatie lijken te wijzen, die niet de traditionele locatie van de berg Sinaï is.

Er zijn websites die deze opvatting weerleggen, dus ze is zeer omstreden. Sommigen zeggen dat het Sinaï-schiereiland in de tijd van Mozes in werkelijkheid niet onder Egyptisch gezag stond. Ik weet niet genoeg van de geschiedenis om dat te kunnen beoordelen. Ik weet alleen wat ik op de websites heb gelezen. Sommigen zeggen dat de

Midianieten mogelijk een deel van het Sinaï-schiereiland beheersten. Als je in die tijd het Sinaï-schiereiland binnenging, kwam je daarom in het land Midian, omdat zij aan weerszijden van de Golf van Akaba woonden. Ik weet eigenlijk niet wat mensen ertoe aanzet om met zulke dingen te komen, tenzij ze waar zijn. Maar ik weet niet of ze waar zijn.

4

Sinaï in Arabië volgens Paulus

De waarheid is dat het mij eigenlijk niet kan schelen waar de berg Sinaï ligt. Maar voor zover ik het kan beoordelen, en met mijn zeer geringe deskundigheid op het gebied van de oude geschiedenis van die streek, lijkt een locatie in Saoedi-Arabië mij wel logischer. Paulus zegt in Galaten 4:25 dat de berg Sinaï in Arabië ligt.

Degenen die deze specifieke identificatie proberen te ontkrachten, hebben gezegd dat Arabië zich tot in het Sinaï-schiereiland uitstreckte. Of ze zeggen dat het Sinaï-schiereiland in die tijd geen deel van Egypte was, maar van Arabië. Ik kan dat niet bevestigen of tegenspreken. Ik weet het eigenlijk niet. Blijkbaar zijn zelfs wetenschappers het onderling oneens. Dat betekent dat ik het misschien zelfs niet zou weten als ik een wetenschapper was.

Maar ik wil dat je weet dat Paulus in Galaten 4:25 zei:

Want deze Hagar is de berg Sinaï in Arabië, en komt overeen met het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij is.

GALATEN 4:25

Dat wil zeggen: ze komt er symbolisch mee overeen, niet geografisch. Paulus zei dus dat de Sinaï in Arabië ligt. Ik denk dat een van de vragen dan zou zijn of het Sinaï-schiereiland in de oudheid, of in elk geval in de tijd van Paulus, als een deel van Arabië werd beschouwd. Sommigen zeggen dat het Sinaï-schiereiland in de tijd van Paulus in Arabië lag en dat hij het daarom daar zo aanduidde. Eerlijk gezegd weet ik het niet. Ik ben er redelijk van overtuigd dat de locatie in Saoedi-Arabië een betere locatie is en meer voor zich heeft. Maar de reden dat ik twee kaarten met alternatieven heb — de

ene is de gekleurde kaart onderaan en dan is er de zwart-witkaart rechtsboven — is dat ze allebei de berg Sinaï met het land Midian in verband brengen. Maar de kaart rechtsboven laat een route zien die langs de rand van de Golf van Suez naar beneden loopt. De kaart onderaan laat niet echt een route zien, behalve dat daarop de Arabische handelsroutes staan, die meer bovenlangs lopen.

5

De vermoedelijke route van de uittocht

Nu bereikten de Israëlieten die plek in zeven of tien dagen — slechts een bepaald aantal dagen na de uittocht kwamen ze bij de rand van de zee — en waarschijnlijk zouden ze de kortste route hebben genomen. Al beweer ik, nogmaals, niet dat ik het weet. Hierover bestaat te veel onenigheid, en te veel geleerden staan aan te veel verschillende kanten van deze kwestie. Maar het lijkt mij dat ze de meest rechtstreekse route over het Sinaï-schiereiland zouden nemen. Daarom is die Arabische handelsroute die op de onderste kaart staat misschien de beste inschatting. Maar toen ze eenmaal bij Elath waren aangekomen, of misschien zelfs al daarvoor, zouden ze naar het zuiden zijn afgebogen en de zee ergens daar beneden zijn overgestoken, waar deze landbrug ligt.

Maar er zijn twee redenen waarom ik niet specifieker ben. De ene is dat er veel onenigheid over bestaat en niemand het zeker weet. De tweede is dat het mij eigenlijk niet zoveel kan schelen. Ik heb al zo lang geleefd zonder te weten waar het was, en ik denk dat ik de rest van mijn leven ook wel kan leven zonder te weten waar het was. Weten waar de oversteek plaatsvond, is niet het belangrijkste voor het begrijpen van de uittocht en het belang ervan. Maar het is interessant dat er een nieuwe identificatie bestaat waarvoor nogal wat pleit. Ik zou je aanraden om online de berg Sinaï op te zoeken, als je websites wilt lezen die alle verschillende standpunten hierover verdedigen.

6

Mozes als leider en grondlegger

Laten we het nu hebben over het belang van Mozes' bijdrage als mens en als schrijver in het boek Exodus, en over Mozes als auteur. Je moet begrijpen dat Mozes de grootste man van het Oude Testament was en misschien wel de grootste leider in de geschiedenis, afgezien van Jezus. Als het om politieke leiders gaat: Jezus was niet eens een politieke leider. Dus misschien kan Mozes wel gelden als de grootste politieke leider in de geschiedenis. De mensen die hij uit Egypte leidde, waren neergeslagen slaven. Waarschijnlijk hadden ze zichzelf al minstens honderd jaar niet bestuurd. Ze waren niet militair getraind. Ze hadden geen enkel bestuursstelsel. Ze waren alleen door hun bloedlijn met elkaar verbonden. Ze waren allemaal familieleden, miljoenen mensen.

Mozes nam deze vormeloze, bijeengeraapte groep slaven en kneedde hen tot een volk dat op verschillende momenten een van de belangrijkste en machtigste volken ter wereld werd. In de tijd van David was Israël waarschijnlijk een van de machtigste volken ter wereld. Zelfs in onze tijd is Israël een zeer machtig volk, een zeer belangrijk volk, en veel van de geopolitiek wordt bepaald door wat er in Israël gebeurt. Niemand kan ontkennen dat Israël, hoe klein het ook is, gedurende een langere periode in de geschiedenis belangrijker is geweest dan enig ander volk.

Het Romeinse Rijk was in zijn tijd zeer belangrijk, maar het hield slechts enkele honderden jaren stand en viel toen. Het Griekse Rijk was eveneens belangrijk, maar hield niet lang stand. Zelfs Amerika is in zijn tijd zeer belangrijk geweest, maar het bestaat nog maar een paar honderd jaar. Israël is al duizenden jaren belangrijk en staat al lange tijd centraal in veel van de geopolitieke bewegingen in de wereld.

Mozes is de grondlegger. Hij is als het ware de George Washington van hun land. Hij leidde de slaven naar buiten. Hij trad de farao tegemoet, de machtigste man ter wereld in die tijd. Hij trad hem persoonlijk tegemoet, daagde hem uit, riep hem op het volk te laten gaan, leidde het volk vervolgens naar buiten en vormde hen tot een natie.

Dit alles gebeurde natuurlijk onder Gods leiding. God is Degene Die Mozes de kracht gaf om dat te doen. Maar je zou kunnen aanvoeren dat iedere grote prestatie van grote mannen in zekere zin afhankelijk was van Gods hulp of onder Gods soevereine bestuur stond, ook als de leiders dat niet erkenden. Het is alleen zo dat Mozes een man was door wie God krachtiger werkte dan door wie dan ook in het Oude Testament.

7

Mozes' wonderen, wetten en betekenis

Er is geen mens in het Oude Testament aan wie meer wonderen worden toegeschreven. Elia kwam in de buurt, en Elisa had er zelfs meer dan Elia, maar Mozes is nog altijd degene die de meeste wonderen en de belangrijkste wonderen deed. Elia en Elisa komen qua aantal wonderen dicht bij Mozes, maar hun wonderen zijn afzonderlijke wonderen, zoals het opwekken van een dode jongen, een bijlkoop laten drijven en dat soort dingen. De wonderen die door Mozes tot stand werden gebracht, waren daarentegen de wonderen die het volk uit slavernij bevrijdden, waardoor hun natie werd gesticht, waardoor ze veertig jaar lang op wonderbaarlijke wijze in de woestijn werden gevoed, waardoor ze in de strijd standhielden, en nog allerlei andere dingen.

Mozes is dus werkelijk de belangrijkste persoon in het Oude Testament. Als het gaat om wereldleiders, nationale leiders en grondleggers, is hij misschien wel de grootste die ooit heeft geleefd. Sterker nog, los van zijn eigen persoonlijke prestaties zijn er ook de wetten die hij gaf. Natuurlijk begrijpen wij als christenen dat God die wetten gaf. Mozes was alleen het doorgeefkanaal. God gaf ze aan Mozes en Mozes gaf ze aan Israël. De wetten van Mozes weerspiegelen dus niet het vernuft van die man, maar het vernuft van God, Die ze eenvoudig door die man aan Israël gaf. Maar vanuit menselijk oogpunt zijn de wetten die hij gaf vernuftig. Zo zouden veel mensen Mozes immers bekijken: uitsluitend als historische figuur. Zozeer zelfs dat vrijwel de hele moderne beschaving, in elk geval de westerse beschaving en vele andere delen van de wereld die door de westerse beschaving zijn beïnvloed, haar rechtsstelsels en ethische stelsels nu heeft gebaseerd op de Tien Geboden en andere wetten van Mozes.

Je zou kunnen zeggen: ‘Nou, het lijkt er niet op dat onze wetten zich tegenwoordig nog erg aan de Tien Geboden houden.’ Onze samenleving probeert ze doelbewust van zich af te werpen. Onze samenleving is in opstand tegen God, en daarom doen de heidenen in onze samenleving alles wat ze kunnen om van de Tien Geboden en dat wetstelsel af te komen. Maar zelfs nu zijn ze daar nog niet in geslaagd, terwijl ze de regering in handen hebben. De Tien Geboden hangen nog altijd aan de muur in het Hooggerechtshof van de Verenigde Staten.

Maar voordat Amerika bestond, was er Engeland, en het Engelse stelsel van gewoonterecht was gebaseerd op de wet van Mozes. Vrijwel de hele vrije wereld heeft haar opvattingen over recht en ethiek in wezen ontleend aan wat Mozes 3500 jaar geleden schreef, en dat is behoorlijk verbazingwekkend. Zijn bijdrage is dus enorm. Bovendien was hij een profeet. Hij profeteerde over de komst van Christus en hij was een zeer belangrijke, centrale figuur in de geschiedenis.

De uittocht was beslist het keerpunt in de geschiedenis van het Oude Testament. Er waren andere keerpunten. De zondvloed was ook een keerpunt. Maar als het gaat om Gods verlossing van de wereld en Zijn vervulling van Zijn beloften aan Abraham vóór de komst van Christus, was niets zo belangrijk als de bijdrage die Mozes leverde. Deze man, die zo lang geleden leefde, stond werkelijk heel, heel centraal in het lot van de wereld.

8

Exodus als voorafschaduwing van Christus

Voor ons als christenen is er één ding dat bijzonder interessant zou moeten zijn, en dat is hoe de thema's van Exodus in het Nieuwe Testament verder worden uitgewerkt. Zoals we hebben gezien, bevat het Oude Testament veel typen van Christus. Als we de uittocht bestuderen door de ogen van de schrijvers van het Nieuwe Testament, zullen we allerlei dingen zien die verwijzen naar ons, naar Christus, naar de christelijke beweging en naar het Koninkrijk van God.

Er zijn in het boek Exodus in het bijzonder drie dingen, al zijn het er meer. Eén daarvan is de uittocht zelf, dat wil zeggen, het wegtrekken uit Egypte. Deze bevrijding uit Egypte wordt niet alleen in het Nieuwe Testament, maar zelfs in latere boeken van het Oude Testament behandeld als een onvergetelijke voorafbeelding van Gods bevrijding van Zijn volk uit slavernij. Toen God hen later uit Babylon zou bevrijden, uit een Babylonische ballingschap, vergeleken ze dat dus met de uittocht. Het was opnieuw een gebeurtenis zoals de uittocht, waarbij God hen bevrijdde uit de slavernij onder onderdrukken.

Maar in het Nieuwe Testament wordt onze bevrijding door Christus uit de slavernij van de zonde vergeleken met de uittocht. In zekere zin is de uittocht een type en een schaduw van wat Christus voor ons heeft gedaan, net zoals God dit voor Israël deed door hen uit de slavernij van Egypte te leiden. Egypte zou dan zoiets zijn als een type van de zonde. Wij waren slaven van de zonde. De farao zou zoiets zijn als een type van de duivel, zoals velen dit zouden opvatten; Mozes als een type van Christus; en de bevrijding van de kinderen van Israël zou zoiets zijn als ons behoud.

9

De Messiaanse tijd in Jesaja 11

Deze thema's worden elders in de Bijbel gebruikt. Zelfs voordat je bij het Nieuwe Testament komt, vind je ze in sommige profetieën over de Messias. In Jesaja hoofdstuk 11 hebben we bijvoorbeeld een profetie over de Messiaanse tijd. Het is een vrij kort hoofdstuk, maar het gaat over de tijd van de Messias.

We hebben de profeten niet samen bestudeerd, dus misschien ben je je daar niet van bewust. De tijd van de Messias is het onderwerp van veel profetieën in het Oude Testament, en christenen verschillen van mening over wat de vervulling daarvan is. Sommigen passen ze toe op het duizendjarig rijk. Dat wil zeggen, sommigen denken dat de tijd van de Messias begint bij de wederkomst van Jezus, dat Hij bij Zijn wederkomst een duizendjarige regering zal vestigen en dat deze profetieën, die over de Messiaanse tijd spreken, dan vervuld zullen worden.

Maar gedurende het grootste deel van de geschiedenis hebben christenen geloofd dat de Messiaanse tijd begon bij de eerste komst van Christus, dat Christus bij Zijn eerste komst Zijn Koninkrijk vestigde en dat dit niet is uitgesteld tot de wederkomst. Ook ik ben die mening toegedaan. Wanneer ik daarom een hoofdstuk als Jesaja hoofdstuk 11 lees, dat over de Messiaanse tijd gaat, geloof ik dat het van toepassing is op de huidige tijd, de tijd van de gemeente, en dat de Messias aan de rechterhand van God regeert en wij, Zijn onderdanen, Hem volgen.

Het allereerste vers, Jesaja 11:1, zegt bijvoorbeeld:

Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stronk van Isaï, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen.

JESAJA 11:1

Hij zal de armen recht doen in gerechtigheid en de zachtmoedigen van het land zal Hij met rechtvaardigheid vonnissen. Maar Hij zal de aarde slaan met de roede van Zijn mond en met de adem van Zijn lippen zal Hij de goddeloze doden. Want gerechtigheid zal de gordel om Zijn heupen zijn, en de waarheid de gordel om Zijn middel. Mensen zeggen vaak: ‘Dit is het duizendjarig rijk’, maar het gaat niet over de wederkomst van Christus. Het gaat over de eerste komst. Er komt een twijg voort uit de stronk van Isaï, een Loot groeit uit zijn wortels. Daaruit werd Jezus geboren: uit de stronk van Isaï, uit David. Isaï was de vader van David. Dit gaat over een Loot die uit de wortels groeit. Hij komt niet uit de hemel. Hij komt voort uit de lijn van David. Dit is de geboorte van Jezus. Dit is de eerste komst:

Op Hem zal de Geest van de HEERE rusten: de Geest van wijsheid en inzicht, de Geest van raad en sterkte, de Geest van de kennis en de vreze des HEEREN.

JESAJA 11:2

Dat is wat Jezus zei toen Hij in de synagoge van Nazareth was. In Lukas 4 las Hij uit Jesaja 61:

De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis;

JESAJA 61:1

enzovoort. De Geest van de Heere rustte op Hem. In de Engelse vertaling waaruit hij citeert, staat dat Hij vreugde schepte in de vreze des Heeren. Hij oordeelde niet naar wat Zijn ogen zagen. Hij doorzag de Farizeeën. Hij zag hen niet zoals anderen hen zagen. Hij kon zien wat er in hun hart was.

Wanneer er staat:

Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stronk van Isaï, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen. Op Hem zal de Geest van de HEERE rusten: de Geest van wijsheid en inzicht, de Geest van raad en sterkte, de Geest van de kennis en de vreze des HEEREN. Zijn ruiken zal zijn in de vreze des HEEREN. Hij zal niet oordelen naar wat Zijn ogen zien en Hij zal niet vonnissen naar wat Zijn oren horen. Hij zal de armen recht doen in gerechtigheid en de zachtmoedigen van het land zal Hij met rechtvaardigheid vonnissen. Maar Hij zal de aarde slaan met de roede van Zijn mond en met de adem van Zijn lippen zal Hij de goddeloze doden. Want gerechtigheid zal de gordel om Zijn heupen zijn, en de waarheid de gordel om Zijn middel.

JESAJA 11:1-5

10

De beeldspraak van Jesaja 11

dan is dat beeldspraak. De roede van Zijn mond bestaat uit Zijn woorden, en Hij trof het land inderdaad. Hij trof de wereld, en dat doet Hij met Zijn woorden. Die oordelen de wereld. Er staat:

De adem van Zijn lippen zal de goddelozen doden.

In het boek Hosea spreekt God erover hoe Hij de Israëlieten met de profeten heeft uitgehouwen, met Zijn woorden. Hij gebruikt daarbij een woord dat gebruikt wordt voor het kloven van hout en dergelijke. Hij doodde hen met Zijn profeten. Dit is beeldspraak. Het is niet letterlijk.

Zelfs vers 6, waar staat:

Een wolf zal bij een lam verblijven, een luipaard bij een geitenbok neerliggen, een kalf, een jonge leeuw en gemest vee zullen bij elkaar zijn, een kleine jongen zal ze drijven.

JESAJA 11:6

wordt vaak opgevat als een beschrijving van het duizendjarig rijk nadat Jezus terugkomt. Maar in Jesaja, en in het Oude Testament in het algemeen, wordt Israël vergeleken met een kudde schapen. Zij zijn Gods schapen, Gods kalveren en Gods geiten. Ze zijn als tamme dieren, terwijl de heidenen met leeuwen, beren en wolven worden vergeleken. Veel profeten stellen het zo voor. Daniël is hier heel bekend om, want hij ziet de heidense volken uit de zee opkomen. Het ene is als een leeuw, het andere als een beer en weer een ander als een luipaard. In de Profeten wordt vaak over de heidenen gesproken als roofdieren die op Gods schapen, Israël, jagen. Israël is Gods tamme kudde.

Dat de wolf bij het lam zal neerliggen, het luipaard bij de jonge geit, en het kalf en de jonge leeuw bij elkaar, verwijst volgens mij naar Joden en heidenen die in Christus in vrede met elkaar gaan samenleven. De tussenmuur die hen van elkaar scheidde,

wordt afgebroken, en God maakt in Zichzelf van de twee één nieuwe mens in Christus. Er staat:

Een klein kind zal hen leiden.

Jezus zei dat wie onder jullie de voornaamste wil zijn, nederig moet zijn als een klein kind. Er staan hierin veel dingen die volgens mij wijzen op de eerste komst van Christus.

Vers 8 zegt:

Een zuigeling zal zich vermaken bij het hol van een adder, en in het nest van een gifslang zal een peuter zijn hand steken.

JESAJA 11:8

Jezus zei in Lukas 10:19 tegen de discipelen:

Zie, Ik geef u de macht om op slangen en schorpioenen te trappen en de macht over alle kracht van de vijand; en niets zal u schade toebrengen.

LUKAS 10:19

Dat gaat over Zijn discipelen in het huidige tijdperk. Hij sprak natuurlijk over demonische machten.

Maar wat nog belangrijker is voor het begrijpen van Jesaja 11: kijk naar vers 10:

Want op die dag zal de Wortel van Isaï er zijn, Die zal staan als banier voor de volken. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn.

JESAJA 11:10

Dit vers wordt door Paulus in Romeinen 15:12 aangehaald als iets wat nu in vervulling gaat door de bediening van Paulus onder de heidenen. In Romeinen 15 geeft Paulus een aantal passages uit het Oude Testament die zijn werk onder de heidenen

rechtvaardigen. Hij haalt deze passage aan alsof zijn bediening deel uitmaakt van de vervulling ervan. Paulus zag deze passage beslist als iets wat in het tijdperk van de gemeente wordt vervuld, niet wanneer Jezus terugkomt.

11

De Messias brengt een nieuwe uittocht

De reden dat ik überhaupt bij deze passage terecht kwam, staat in de laatste twee verzen, Jesaja 11:15 en 16:

Dan zal de HEERE de inham van de zee van Egypte met de ban slaan, en Hij zal Zijn hand opheffen tegen de rivier de Eufraat door Zijn sterke wind. Hij zal haar uiteenslaan in zeven stromen, en maken dat men er met zijn schoenen doorheen kan gaan. Er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel van Zijn volk, die overgebleven zal zijn in Assyrië, zoals het met Israël gebeurde op de dag dat het wegtrok uit het land Egypte.

JESAJA 11:15-16

Als je hier voorbij kunt gaan aan enkele symbolische manieren waarop volken uit de oudheid worden gebruikt om de heidenen in het algemeen voor te stellen, en aan de andere manieren waarop er figuurlijk over de uittocht wordt gesproken, dan is het idee dat God een weg door het water drooglegt, zodat mensen er met droge voeten doorheen kunnen gaan, zoals toen Hij hen uit Egypte leidde. Dit verwijst naar wat de Messias heeft gedaan door ons behoud te brengen, en dat zullen we in het Nieuwe Testament zien. Het Nieuwe Testament benadrukt dit heel sterk: wat Jezus tot stand heeft gebracht, is een nieuwe uittocht, en deze passage in Jesaja zou daar een voorbeeld van zijn.

Zo is er ook een soortgelijke passage, en er zijn er meer, maar ik geef je slechts een paar voorbeelden, zodat je weet over welk verschijnsel ik het heb. Jeremia 23:5 zegt:

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde.

JEREMIA 23:5

Dit is Jezus.

In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Dit zal Zijn Naam zijn waarmee men Hem noemen zal: DE HEERE onze gerechtigheid.

JEREMIA 23:6

wat betekent: ‘de HEERE, onze gerechtigheid.’

Daarom zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de HEERE leeft, Die de Israëlieten geleid heeft uit het land Egypte, maar: Zo waar de HEERE leeft, Die het nageslacht van het huis van Israël geleid heeft en Die het gebracht heeft uit het land in het noorden en uit al de landen waarheen Ik hen verdreven had: zij zullen wonen in hun eigen land.

JEREMIA 23:7-8

Nu gaat dit op het eerste gezicht over de Joden die terugkeren uit de ballingschap in Babylon. Dat is waar Hij over spreekt:

Ik ga hen uit de landen waarheen Ik hen heb verdreven terugbrengen naar hun eigen land.

Maar het staat ook in de context van de komst van de Messias. En de terugkeer van de ballingen uit Babylon wordt gezien als min of meer hetzelfde als de uittocht, alleen zal die terugkeer de uittocht in betekenis overtreffen. Beide zijn een type van wat de Messias zou doen.

En zo worden in de Profeten deze verwijzingen naar de terugkeer van de ballingen uit Babylon vermengd met verwijzingen naar het behoud dat de Messias zou brengen. In de gedachten van de profeten vloeien al deze thema's als het ware in elkaar over.

12

Jezus als het ware Israël uit Egypte

In het Nieuwe Testament zien we bijvoorbeeld in Mattheüs 2 dat Mattheüs spreekt over de kinderjaren van Jezus, en over hoe Jezus als kind naar Egypte vertrok en daarna terugkeerde. In Mattheüs 2:15 staat dat Hij daar bleef tot de dood van Herodes — dat wil zeggen, in Egypte tot de dood van Herodes —

En hij bleef daar tot de dood van Herodes, opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

MATTHEÛS 2:15

Nu ziet Mattheüs dit als een verwijzing naar Jezus, Die als kind uit Egypte kwam. Maar wanneer hij Hosea 11:1 citeert, citeert hij in feite een vers over de uittocht. In Hosea 11:1, dat hier wordt aangehaald, zegt Hosea — of zegt God door Hosea:

Toen Israël een kind was, had Ik hem lief, en uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen.

HOSEA 11:1

waarmee Hij bedoelt: „Ik riep Israël uit Egypte.” Het gaat over de uittocht.

Maar hoe meer zij hen riepen, hoe meer zij van onder hun ogen weglieden. Aan de Baäls offerden zij en voor de afgods beelden brachten zij reukoffers —

HOSEA 11:2

En zo spreekt Hij erover hoe zij tegen Hem in opstand kwamen in de woestijn en in het land, nadat Hij hen hun land had binnengebracht. Maar Hij denkt eraan terug dat Hij Israël, toen het als volk nog jong was, uit Egypte riep. Mattheüs ziet dat als een type van Christus. Dat Israël in zijn prille jeugd uit Egypte werd geroepen, is een type van Christus, Die in Zijn prille jeugd uit Egypte werd geroepen.

We zien dus dat de schrijvers van het Nieuwe Testament al beginnen te zien dat de uittocht overeenkomt met het behoud in het Nieuwe Testament, met het nieuwe verbond. De uittocht leidde ertoe dat God bij de berg Sinaï het verbond sloot. De komst van Jezus leidde ertoe dat Hij met Zijn discipelen het nieuwe verbond sloot. Daarom zien zij de uittocht in het Oude Testament als een type daarvan.

13

Jezus' dood als tweede uittocht

In Lukas 9 staat Lukas' verslag van de verheerlijking op de berg, die ook in Mattheüs en Markus te vinden is. Maar vooral Lukas helpt ons om dit punt te begrijpen. Want toen Mozes en Elia aan Jezus verschenen op de berg der verheerlijking, staat er in Lukas 9:31:

Zij verschenen in heerlijkheid en spraken over Zijn heengaan, dat Hij zou volbrengen in Jeruzalem.

LUKAS 9:31

Het woord „heengaan” daar is in het Grieks „exodus”. Daar staat het Griekse woord „exodus”.

Mozes en Elia verschenen dus aan Jezus op de berg der verheerlijking en spraken met Hem over de exodus die Hij zou volbrengen. Interessant genoeg spreekt Mozes, die het werktuig van de eerste exodus was geweest, nu met Jezus over de tweede Exodus, die Jezus zal volbrengen wanneer Hij naar Jeruzalem gaat en sterft. Het lijkt duidelijk dat de dood van Jezus, en het behoud dat die ons brengt, de bevrijding van zonde, wordt gezien als een exodus uit slavernij, net zoals wat er in de dagen van Mozes gebeurde.

In 1 Korinthe 10 gebruikt Paulus ook uitdrukkelijk het woord „type” en zegt hij dat dit een type is van ons behoud. Het woord „type”, zoals wij het hier gebruiken wanneer we over typen in het Oude Testament spreken, wordt in het Nieuwe Testament eigenlijk niet zo vaak gebruikt. Maar het wordt hier wel gebruikt, in 1 Korinthe 10:1-6.

Paulus zei:

En ik wil niet, broeders, dat u er geen weet van hebt dat onze vaders allen onder de wolk waren en allen door de zee zijn gegaan, en dat allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee, en allen hetzelfde geestelijke voedsel gegeten hebben, en allen dezelfde geestelijke drank gedronken hebben. Zij dronken namelijk uit een geestelijke rots, die hen volgde; en die rots was Christus. Maar in de meesten van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn neergeveld in de woestijn. En deze dingen zijn gebeurd als voorbeelden voor ons, opdat wij niet zouden verlangen naar kwade dingen, zoals ook zij verlangd hebben.

1 KORINTHE 10:1-6

Met het geestelijke voedsel bedoelt Paulus natuurlijk het manna tijdens de uittocht. In de meesten van hen had God geen welgevallen, want zij werden neergeveld in de woestijn.

Het woord „voorbeelden” daar is in het Grieks tupos: typen. Deze dingen werden onze typen, onze patronen, met de bedoeling dat wij niet naar kwade dingen zouden verlangen zoals zij ernaar verlangden, enzovoort.

Nu zegt hij dat toen zij door de zee trokken, zij in de wolk en in de zee tot Mozes werden gedoopt. Zij aten het manna en dronken het water. Dit zijn allemaal typen van onze ervaring. Welke ervaring? Onze doop in water, onze doop met de Heilige Geest, ons eten van Christus, het Brood des levens, en ons drinken van het levende water, dat de Heilige Geest is. Hij zegt dat de ervaringen van de Israëlieten tijdens en na de uittocht typen zijn van ons en van onze ervaring als christenen. De generatie van de uittocht wordt rechtstreeks vereenzelvigd met onze eigen ervaring.

14

De uittocht in Openbaring

Nog een andere plaats waarop ik wil wijzen, hoewel je veel andere plaatsen in de Bijbel zult vinden waar de uittocht op de een of andere manier met ons behoud wordt vergeleken... Eigenlijk zijn er twee in Openbaring. Een daarvan staat in Openbaring, hoofdstuk 1, vers 5. Daar staat:

en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de
Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der
aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden
gewassen heeft in Zijn bloed,

OPENBARING 1:5

Het woord ‘gewassen’ daar luidt in de Alexandrijnse tekst ‘ons bevrijd’. Er is een verschil tussen de teksten. De Textus Receptus zegt:

ons gewassen door Zijn bloed.

De Alexandrijnse tekst, die ouder is, zegt:

ons door Zijn bloed van onze zonden bevrijd.

Als er staat dat wij door het bloed van Jezus van de zonde bevrijd zijn, is dat een beeld van Jezus als het Pascha. Het bloed van het Pascha bevrijdde het volk uit Egypte, en daar zou dus waarschijnlijk een verband met de uittocht liggen.

Maar in Openbaring 15:3 ziet Johannes in de hemel een grote menigte verlost, en zij zingen. Er staat:

En zij zongen het lied van Mozes, de dienstknecht van God, en het lied van het Lam, met de woorden: Groot en wonderbaarlijk zijn Uw werken, Heere, almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Koning van de heiligen!

OPENBARING 15:3

Daarna volgt hun lied, maar dat is niet het lied van Mozes. Het lied van Mozes staat in Exodus, hoofdstuk 15. Dat is het lied dat Israël zong toen het door de Rode Zee was getrokken. Wat zij in werkelijkheid zingen, is het lied van het Lam.

Maar waarom wordt het het lied van Mozes en het lied van het Lam genoemd? Omdat de verlossing die door het Lam, door Christus, tot stand is gebracht, wordt gezien als een soort vervulling van de verlossing die in de tijd van Mozes uit Egypte tot stand werd gebracht. Het lied van bevrijding dat de heiligen vandaag zingen, is de tegenhanger van het lied van bevrijding dat zij in de tijd van Mozes zongen, in Exodus, hoofdstuk 15.

Het punt dat ik maak, is dat het Nieuwe Testament, en zelfs sommige profeten van het Oude Testament, het messiaanse behoud dat wij hebben op veel manieren vereenzelvigen met de uittocht in het Oude Testament. Sommige van die manieren zijn vreemd en sommige zijn onduidelijk, maar sommige zijn heel direct. Dat is een van de belangrijke manieren waarop Exodus onze nieuwtestamentische ervaring voorafschaduwt: het daadwerkelijke uittrekken.

15

Het Pascha en het bloed van het lam

Er is in Exodus ook nog een ander thema dat dit doet, en dat is het Pascha. Het Pascha was die oorspronkelijke gebeurtenis waarbij zij het lam doodden en het bloed op de deurposten en bovendorpels van de huizen aanbrachten. De doodsengel trok door Egypte. Dit is de tiende plaag van de tien plagen van Egypte, en elk huis waar geen bloed op de deuren zat, verloor een kind. Het eerstgeboren kind van het gezin stierf, waarschijnlijk in zijn slaap. Maar over de huizen waar het bloed op de deuren zat, zei Hij:

En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen.

EXODUS 12:13

De eerstgeboren zonen werden dus als het ware verlost door het bloed van het lam. Hun leven werd gespaard, terwijl zij anders bij dit oordeel gedood zouden zijn. Het bloed van het paaslam vormde werkelijk een bescherming voor het gezin tegen het oordeel van God.

In hoofdstuk 12 of 13 zegt God hun vervolgens dat ze het Pascha elk jaar op een bepaalde manier moeten herdenken. In latere jaren brachten ze geen bloed op hun deuren aan en dat soort dingen, maar ze aten wel een lam. En aan tafel voerden ze een ceremonie uit die hen aan deze gebeurtenis van het Pascha herinnerde. Het Pascha was altijd een herdenking van de uittocht.

In het Nieuwe Testament vindt het Pascha zijn vervulling in Christus. In Lukas, hoofdstuk 22, lezen we over de vervulling van het Pascha. Jezus en Zijn discipelen hadden het Pascha vanaf hun kinderjaren elk jaar gevierd. En ten tijde van Christus hadden de Joden het al ongeveer veertienhonderd jaar of langer gevierd, bijna vijftienhonderd jaar tegen de tijd dat Hij hier met Zijn discipelen in de kamer was.

In Lukas 22, vanaf vers 13 tot en met vers 20, staat:

Zij nu gingen weg en vonden het zoals Hij hun gezegd had; en ze maakten het Pascha gereed. En toen het uur gekomen was, ging Hij aan tafel aanliggen, en de twaalf apostelen met Hem. En Hij zei tegen hen: Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden. Want Ik zeg u dat Ik daar zeker niet meer van zal eten, totdat het vervuld is in het Koninkrijk van God. En nadat Hij een drinkbeker genomen had en gedankt had, zei Hij: Neem deze en deel hem onder elkaar. Want Ik zeg u dat Ik niet drinken zal van de vrucht van de wijnstok, totdat het Koninkrijk van God gekomen is. En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:13-20

Dat is het Joodse Pascha dat ze gingen vieren, zoals ze dat ieder jaar hadden gedaan.

16

Jezus vervult en vernieuwt het Pascha

De vervulling van het Pascha zou dus plaatsvinden voordat Jezus het Pascha opnieuw zou eten. Ik denk dat dit een manier is om te zeggen dat dit vervuld zou zijn voordat het volgende jaar aanbrak. Vóór het volgende Pascha zou de vervulling ervan hebben plaatsgevonden. En dat gebeurde ook, de volgende dag.

Daarna nam Hij de beker, dankte en zei: ‘Neem deze en deel hem onder elkaar. Want Ik zeg u dat Ik niet drinken zal van de vrucht van de wijnstok, totdat het Koninkrijk van God gekomen is.’

Hij dronk wel. Hij proefde in elk geval van de vrucht van de wijnstok toen Hij aan het kruis hing, vlak voordat Hij zei:

Het is volbracht.

Daarom lijkt het erop dat het Koninkrijk van God op dat moment kwam.

En Hij nam het brood, dankte, brak het en gaf het aan hen, terwijl Hij zei: ‘Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis.’

Evenzo nam Hij na de maaltijd ook de beker en zei: ‘Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.’

De Joden hadden tijdens hun Paschamaaltijd een bepaald moment in hun ritueel aan tafel waarop ze wat matse aten, een soort cracker, en daarbij enkele woorden ter gedachtenis uitspraken. Ze dronken ook verscheidene bekers. Er zijn ongeveer vier bekers die ze op verschillende momenten van de avond drinken. Maar toen Jezus deze rituelen nam, gaf Hij er een andere betekenis aan, want deze rituelen van het Pascha dienden om de uittocht te gedenken. Hij zegt:

Nee, als jullie het voortaan doen, doen jullie het om aan Mij te denken.

Dat wil zeggen: de uittocht is voorbij. Nu is er een nieuw verbond. Nu is er een nieuwe uittocht. In plaats van de oude uittocht te gedenken, moeten jullie Mij gedenken en wat Ik voor jullie doe. Dat is het nieuwe wat herdacht moet worden. Ik ben het nieuwe Pascha.

17

Christus als Paaslam

Dat zei Paulus ook over Jezus, in 1 Korinthe 5, vanaf vers 6. Hij zegt:

Uw roem is niet goed. Weet u niet dat een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt? Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.

1 KORINTHE 5:6-7

Hij bedoelt het Feest van de Ongezuurde Broden, want onder de wet vierden ze het feest zeven dagen lang na de dag van het Pascha. Ze vierden het Feest van de Ongezuurde Broden.

Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.

1 KORINTHE 5:8

Paulus zegt beslist niet dat wij het Joodse Pascha en het Joodse Feest van de Ongezuurde Broden zouden moeten vieren. Hij vergeestelijkt het. Christus is het Pascha, en wanneer wij een leven leiden dat niet door het zuurdeeg van het kwaad is doortrokken, vieren wij daarmee het Feest van de Ongezuurde Broden. Dat is de vervulling van het Feest van de Ongezuurde Broden. Zoals het Pascha zelf het begin vormde van de Week van de Ongezuurde Broden, zo vormde het sterven van Christus voor ons het begin van een leven waarin wij zonder het zuurdeeg van kwaadaardigheid en slechtheid leven. Ons leven is nu als ongezuurd brood, gekenmerkt door oprechtheid en waarheid.

Maar het punt is dat Paulus zegt dat Christus, nu Hij gekomen is, ons Pascha is. Wij gedenken de uittocht niet meer, omdat Christus, de tegenhanger daarvan, het antitype daarvan, gekomen is.

Het is interessant dat Johannes er, wanneer hij in Johannes 19:33 de kruisiging van Jezus beschrijft, op wijst dat ze de benen van de misdadigers aan de kruisen braken. In vers 33 staat:

maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet.

JOHANNES 19:33

Verderop, in de verzen 36 en 37, staat:

Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden. En verder zegt een ander Schriftwoord: Zij zullen zien op Hem Die zij doorstoken hebben.

JOHANNES 19:36-37

Waar staat dat? Waar staat:

Geen van Zijn botten mocht worden gebroken. Het staat in de voorschriften die voor de viering van het Pascha gegeven werden. Van het lam dat ze moesten eten, mocht volgens Exodus 12:46 geen enkel bot gebroken worden. Johannes zegt dat de botten van Jezus niet gebroken werden omdat Hij als het Paschalam was. Zoals in de wet staat:

geen van zijn botten mocht worden gebroken.

Zo zien we dat de gebeurtenis van de uittocht zelf op veel manieren vervuld wordt, zoals in het Nieuwe Testament wordt vermeld. Het Pascha zelf wordt in Christus vervuld.

18

De bouw en inrichting van de tabernakel

Dan hebben we natuurlijk de tabernakel. We zullen dit vrij snel behandelen, hoewel we er uitgebreid op ingaan wanneer we het in Exodus behandelen. De tabernakel was dit verplaatsbare gebouw. Het was eigenlijk een geprefabriceerd gebouw dat je in elkaar kon zetten, uit elkaar kon halen en op ossenkarren kon verplaatsen. Het was hoofdzakelijk van hout gemaakt. De wanden waren gemaakt van met goud bedekt hout en werden aan elkaar bevestigd. Het waren afzonderlijke planken, waardoor het geheel gemakkelijker te verplaatsen was. Wanneer je ze overeind zette, verbond je ze met dwarsbalken, zodat de planken aan drie zijden van het gebouw een dichte wand vormden.

Vervolgens bedekten ze het geheel met vier dekkleden, waaronder een prachtig linnen dekkleed, maar ook enkele stevige dekkleden van dierenhuiden en dergelijke. Het was een tent met dichte wanden aan drie zijden. Aan de voorkant hing alleen een gordijn. Hij stond binnen een door gordijnen omgeven voorhof, die openlag voor de zon en de buitenlucht. De voorhof was tamelijk groot. Het gebouw was betrekkelijk klein, in totaal 15 bij 45 voet, en het was in twee ruimten verdeeld. De ene was tweemaal zo groot als de andere. De kleinere werd het Heilige der Heiligen genoemd. Buiten het Heilige der Heiligen lag een ruimte die tweemaal zo groot was en die het Heilige werd genoemd. Dit moest voor Israël het heiligdom voor de aanbidding zijn terwijl ze door de woestijn trokken en gedurende de eerste jaren nadat ze het Beloofde Land waren binnengekomen. Het was verplaatsbaar omdat ze rondtrokken. Maar zelfs nadat ze zich gevestigd hadden, werd het opgezet en niet meer verplaatst. Het werd min of meer een permanent gebouw, totdat het in de dagen van de priester Eli door de Filistijnen werd verwoest.

Maar het ritueel van de tabernakel en het ontwerp ervan werden tot in bijzonderheden voorgeschreven. Zoals ik in onze vorige lezing zei, zijn die bijzonderheden voor ons nogal langdradig, aangezien wij niet van plan zijn hem te bouwen. We zouden kunnen denken dat het voor ons niet zo belangrijk is om de bouwtekeningen zo nauwkeurig te

bekijken als ze ons worden gegeven, hoewel de details wel belangrijk zijn. Ik weet niet hoe belangrijk alle details zijn, maar tot op zekere hoogte zijn ze zeer belangrijk. In elk geval de grotere details, en misschien zelfs de kleinste details.

19

De tabernakel als hemels model

Er zijn veel boeken geschreven over de details van de tabernakel en hun betekenis. De reden daarvoor is dat Hebrëen 8 het idee introduceert dat de tabernakel die Mozes bouwde, een afbeelding was van geestelijke of hemelse dingen. In Hebrëen 8 vers 2 staat dat Jezus

Hij is een Dienaar in het heiligdom en in de ware tabernakel, die de Heere heeft opgericht en niet een mens.

HEBRËEN 8:2

De ware tabernakel staat tegenover de tabernakel die in de woestijn werd opgericht en waarover we in Exodus lezen. Mensen richtten die tabernakel op, maar er is een ware tabernakel die God heeft opgericht. Als je het boek Hebrëen doorleest, zul je ontdekken dat die in de hemel is en niet op aarde. In Hebrëen 8 vers 5 spreekt het over de priesters,

Deze priesters doen dienst in een afbeelding en schaduw van de hemelse dingen, overeenkomstig een aanwijzing van God die Mozes ontving bij het voltooien van de tabernakel. Want zie erop toe, zegt Hij, dat u alles maakt overeenkomstig het voorbeeld dat u op de berg getoond is.

HEBRËEN 8:5

Want God zei:

Zorg ervoor dat je alles maakt volgens het voorbeeld dat jou op de berg is getoond.

God zei dat een aantal keren toen Hij Mozes vertelde hoe hij de voorwerpen en de tabernakel moest maken:

Zie dan erop toe dat u het maakt naar zijn ontwerp, dat u op de berg getoond is.

EXODUS 25:40

God liet Mozes een visioen zien, kennelijk een bouwtekening, een ontwerp van de tabernakel, blijkbaar van een hemelse tabernakel. Mozes moest ervoor zorgen dat het model exact was.

20

Goddelijke modellen en het huwelijk

Ik heb me nooit beziggehouden met modelvliegtuigen en modelauto's, zoals sommige jongens dat doen. Maar als kind was ik altijd onder de indruk wanneer ik bij sommige vrienden thuis kwam en de modellen zag die zij hadden gemaakt van legertanks, vliegtuigen, helikopters en dat soort dingen. Alle details waren erin verwerkt. Tot in het kleinste detail vormden de modellen een miniatuur van het echte voorwerp. Zo is het ook met de tabernakel: een gedetailleerd model van een hemels ontwerp dat God aan Mozes had laten zien. Waarom? Omdat God daardoor geestelijke waarheden wilde overbrengen. Daarom was het zo belangrijk dat Mozes niet aan de details rommelde of ze op welke manier dan ook veranderde.

Trouwens, zo denk ik vaak over de instelling van het huwelijk, dat ook bedoeld was als een afbeelding van een hemelse werkelijkheid. Onze samenleving knutselt, tot haar eigen gevaar, aan dat ontwerp en begint het opnieuw te definiëren. In zekere zin is het als de tabernakel. Het is een goddelijke instelling die God op een bepaalde manier heeft ontworpen om een geestelijke werkelijkheid, een hemelse werkelijkheid, te weerspiegelen: Christus en de gemeente.

Paulus zei:

Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn.

GENESIS 2:24

Hij zei:

Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente.

EFEZE 5:32

Hij zegt:

Ik heb het over Christus en de gemeente.

Hij citeert Genesis 2 vers 24. Hij zegt dus dat God het huwelijk heeft uitgevonden om een afbeelding te zijn van een hemelse werkelijkheid: Christus en de gemeente. Dat menselijke huisgezin binnen een huwelijk is een afbeelding, zoals de tabernakel een afbeelding is van zoiets.

God zei over het huwelijk niet: 'Zorg ervoor dat je het overeenkomstig het voorbeeld vormgeeft.' Maar daaruit zou wel volgen dat het belangrijk is om het door God gegeven ontwerp te volgen. Om dezelfde reden is het belangrijk dat de tabernakel exact volgens het ontwerp wordt gemaakt. Anders verander je het ontwerp, verander je de boodschap en verander je wat er wordt overgebracht. Het model is er om iets over te brengen aan de mensen die ernaar kijken. Wanneer je het huwelijk verandert, denk ik dat dit even heiligschennend zou zijn als het veranderen van de tabernakel. God had namelijk een bedoeling toen Hij het ontwierp zoals Hij dat deed, en het is niet werkelijk aan de mens om ermee te rommelen.

21

De betekenis van de tabernakeldetails

In Hebreeën 9 vers 1 tot en met 5 schrijft de schrijver over een aards heiligdom. Het woord 'heiligdom' betekent 'heilige plaats', en het gaat hier over de tabernakel:

Nu had ook het eerste verbond verordeningen voor de ere dienst en het aardse heiligdom. Er was immers een tabernakel ingericht en in het eerste gedeelte daarvan was de kandelaar en de tafel met de toonbroden. Dat werd het heilige genoemd. Maar achter het tweede voorhangsel was het gedeelte van de tabernakel dat het heilige der heiligen werd genoemd, met een gouden wierookvat en de ark van het verbond, die geheel met goud overtrokken was. In deze ark lagen de gouden kruik met het manna en de staf van Aäron, die gebloeid had, en de stenen tafelen van het verbond. En boven op deze ark waren de cherubs van Gods heerlijkheid, die het verzoendeksel overschaduwden. Over deze dingen zullen wij nu niet stuk voor stuk spreken.

HEBREEËN 9:1-5

ofwel het Heilige der Heiligen. Dan komt de meest frustrerende zin in de Bijbel:

Over deze dingen kunnen we nu niet in detail spreken.

Die zin is frustrerend omdat predikers veel moeite hebben gedaan om uitvoerig over deze dingen te spreken. Maar zoveel van wat er gezegd wordt over de betekenis van dit gouden voorwerp of dat zilveren voorwerp in de tabernakel, is eigenlijk niet meer dan een weloverwogen gok. Er zijn complete boeken aan gewijd, waarin christelijke auteurs hebben geprobeerd aan te wijzen waarmee die dingen in de geestelijke werkelijkheid overeenkomen. Misschien hebben ze gelijk, maar we weten niet of ze

gelijk hebben, want de schrijver van Hebreeën ging niet op de details in. Ik zou echt willen dat hij uitvoerig over deze dingen had gesproken, maar dan zou hij zijn afgeweken van zijn hoofdgedachte hier.

Het punt is echter dat hij de indruk wekt dat hij heel uitvoerig zou kunnen vertellen wat deze dingen voorstelden, als hij er de tijd voor had. Maar daar hebben we op dit moment geen tijd voor. Jammer. De schrijver van Hebreeën geeft aan dat er iets te leren valt uit de details van de tabernakel. Hij heeft ons alleen geen duidelijke of grondige behandeling gegeven van wat dat precies is.

22

Christus in de hemelse tabernakel

In hetzelfde hoofdstuk, Hebreeën 9:11–12, staat:

Maar toen is Christus verschenen, de Hogepriester van de toekomstige heils goederen. Hij is door de meerdere en meer volmaakte tabernakel gegaan, die niet met handen is gemaakt, dat is: die niet van deze schepping is. Hij is niet door bloed van bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed eens en voor altijd binnengegaan in het heiligdom en heeft daardoor een eeuwige verlossing teweeggebracht.

HEBREEËN 9:11–12

Wat betekent het dat Jezus met Zijn eigen bloed het allerheiligste, oftewel het heilige der heiligen, is binnengegaan? De schrijver van Hebreeën zegt dat Jezus is als de hogepriester, die eenmaal per jaar het heilige der heiligen binnenging en het verzoendeksel met bloed besprenkelde. Hij zegt dat dit overeenkomt met wat Jezus heeft gedaan. Jezus is achter het voorhangsel gegaan. Hij is de hemel binnengegaan, waar wij Hem niet kunnen zien. Hij pleit voor ons, zoals de hogepriester op Grote Verzoendag in het heilige der heiligen voor het volk pleitte en het bloed op het verzoendeksel sprenkelde. Wij zien ernaar uit dat Hij naar buiten komt, net zoals de Israëlieten ernaar uitzagen dat de hogepriester naar buiten kwam nadat hij dit had

gedaan. Hij kwam weer naar buiten. En wanneer hij veilig naar buiten kwam, was dat het bewijs dat het ritueel voltooid was, dat God het had aanvaard, dat God het volk voor nog een jaar had gered en hun vergeving had geschonken.

De schrijver van Hebreeën schildert dit af alsof Jezus de hemel is binnengegaan — dat is het heilige der heiligen — en Hij dit alles doet. Wanneer Hij weer naar buiten komt, zal het hele doel van het behoud zijn voltooid. We hebben in Hebreeën dus deze verschillende verwijzingen naar de betekenis van de tabernakel, die overeenkomt met iets in de hemel.

In Hebreeën 9:19–22 staat:

Omdat wij nu, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs een nieuwe en levende weg, die Hij voor ons heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en omdat wij een grote Priester hebben over het huis van God, laten wij tot Hem naderen met een waarachtig hart, in volle zekerheid van het geloof, nu ons hart gereinigd is van een slecht geweten en ons lichaam gewassen is met rein water.

HEBREEËN 10:19–22

Vervolgens besprenkelde hij eveneens zowel de tabernakel als alle voorwerpen voor de dienst met bloed. En volgens de wet worden bijna alle dingen met bloed gereinigd, en zonder het vergieten van bloed is er geen vergeving.

HEBREEËN 9:21–22

Maar in Hebreëen 9:23 staat:

Het was dus noodzakelijk dat de afbeeldingen van de dingen die in de hemelen zijn, hierdoor gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelf door betere offers dan deze.

HEBREEËN 9:23

Daarmee verwijst hij naar de voorwerpen in de tabernakel en naar de tabernakel zelf als kopieën van hemelse dingen. Het patroon was in de hemel; het aardse gebouw was de kopie. De kopieën van deze hemelse dingen werden gereinigd met het bloed van stieren en bokken, maar de hemelse dingen zelf met betere offers dan deze.

Want Christus is niet binnengegaan in het heiligdom dat met handen gemaakt is en dat een tegenbeeld is van het ware, maar in de hemel zelf, om nu voor het aangezicht van God te verschijnen voor ons, en dat niet om Zichzelf dikwijls te offeren, zoals de hogepriester elk jaar in het heiligdom binnengaat met bloed dat niet van hemzelf is. Want dan had Hij vanaf de grondlegging van de wereld dikwijls moeten lijden. Maar nu is Hij bij de voleinding van de eeuwen eenmaal geopenbaard om de zonde teniet te doen door het offer van Zichzelf.

HEBREEËN 9:24-26

Er staat dat de aardse tabernakel een kopie is van de ware, hemelse tabernakel. Dat is wat we zullen ontdekken wanneer we de tabernakel bestuderen. Hoewel ik niet zoveel zal speculeren als sommige mensen doen over de betekenis van elk klein detail, is het mogelijk om, door Schrift met Schrift te vergelijken, tot een tamelijk redelijke reeks aannames te komen over datgene waarmee de details in veel gevallen geestelijk overeenkomen. Uit de tabernakel leren we enkele geweldige lessen over de aanbidding van God.

Dat zijn manieren waarop het boek Exodus in het Nieuwe Testament zijn vervulling vindt. Er zijn er nog meer. Ik heb niet alles genoemd. Zo wordt bijvoorbeeld het manna in de woestijn genoemd. Jezus zei dat Hij het brood was dat uit de hemel was neergedaald. Hij is het ware manna. Door het hele boek heen zijn er nog andere typen van Christus. Maar vooral de uittocht zelf, het Pascha en de tabernakel worden in het Nieuwe Testament gezien als zaken die een zeer belangrijke nieuwtestamentische vervulling hebben. Wanneer we deze dingen in Exodus bestuderen, zullen we in ons commentaar die overeenkomsten aangeven.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Galaten 4:25
- Jesaja 11:1
- Jesaja 11:2
- Jesaja 61:1
- Jesaja 11:1-5
- Jesaja 11:6
- Jesaja 11:8
- Lukas 10:19
- Jesaja 11:10
- Jesaja 11:15-16
- Jeremia 23:5
- Jeremia 23:6
- Jeremia 23:7-8
- Mattheüs 2:15
- Hosea 11:1
- Hosea 11:2
- Lukas 9:31
- 1 Korinthe 10:1-6
- Openbaring 1:5
- Openbaring 15:3

- Exodus 12:13
- Lukas 22:13-20
- 1 Korinthe 5:6-7
- 1 Korinthe 5:8
- Johannes 19:33
- Johannes 19:36-37
- Hebreëën 8:2
- Hebreëën 8:5
- Exodus 25:40
- Genesis 2:24
- Efeze 5:32
- Hebreëën 9:1-5
- Hebreëën 9:11-12
- Hebreëën 10:19-22
- Hebreëën 9:21-22
- Hebreëën 9:23
- Hebreëën 9:24-26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.